

Kishore Mahbubani - Is het Westen de weg kwijt? Een provocatie

Kishore Mahbubani - Ills.
Joseph Sassoon Seman

Van het jaar 1 tot het jaar 1820 waren China en India de twee grootste economieën. Pas in de afgelopen tweehonderd jaar werden Europa en America succesvol. Er is geen westerse leider die durft te zeggen dat er nu aan een periode van westerse hegemonie een einde komt. Het Westen kan niet langer zijn wil opleggen aan de wereld. China en India hebben hun economische aandeel heroverd; het westerse aandeel in de wereldeconomie zal alleen maar verder slinken. Het Westen domineert niet meer. Het is van groot belang zich hieraan aan te passen, een concurrerende mondiale strategie te ontwikkelen. Van een coherente strategie om met de nieuwe situatie om te gaan is echter geen sprake. In plaats daarvan slaat het Westen wild om zich heen door Irak aan te vallen, Syrië te bombarderen, Rusland sancties op te leggen en China op te hitsen. Het moet leren zijn huidige positie te delen of zelfs af te staan.

Gaat dat lukken? Het klinkt paradoxaal, maar alleen door de neergang te erkennen kan het Westen op lange termijn succesvol blijven, zo betoogt Kishore Mahbubani. Het Westen heeft 'een dosis Machiavelli' nodig, door het voortouw te

nemen bij de introductie van een nieuwe orde. Een machiavellistische, pragmatische moraal boven een idealistische of dogmatische moraal.

Objectief gezien heeft de mensheid er nooit zo goed voorgestaan en dat is grotendeels te danken aan westerse praktijken en westerse ideeën die invloed hebben gehad op andere samenlevingen. Het grootste geschenk van het Westen is het redeneervermogen, waardoor het persoonlijk welzijn is verbeterd. De verspreiding van het westerse redeneervermogen heeft drie stille revoluties op gang gezet die het grote succes van niet-westerse samenlevingen verklaren. De eerste revolutie is van politieke aard, het verzet tegen het feodale systeem, waardoor de meeste Aziatische leiders begrepen dat ze rekenschap aan hun volk moesten afleggen en niet omgekeerd, hetgeen o.a. het grote succes van China verklaart. De tweede revolutie is van psychologische aard: men is erin gaan geloven dat men zelf het heft in handen kan nemen en via de ratio een beter resultaat kan krijgen. De derde revolutie is van bestuurlijke aard: via deugdelijk rationeel bestuur verandert de samenleving in positieve zin. Goed bestuur kan de samenleving transformeren en verheffen.

De ervaringen met rationeel goed bestuur maken de inwoners van China, India en Indonesië optimistischer dan de westerse burger. Negentig procent van de jongeren zien de technologie als de factor die hoop geeft voor de toekomst.

De twee wereldoorlogen en 11 september hebben het Westen afgeleid. Zij hebben bijvoorbeeld niet gezien dat niet 11 september de belangrijkste gebeurtenis was met verstreckende gevolgen, maar de toetreding van China tot de Wereldhandelsorganisatie, hetgeen in het Westen leidde tot 'creatieve destructie' en een verlies van grote aantallen banen, aldus Mahbubani. Hierdoor nam de ongelijkheid binnen westerse economieën toe en dat veroorzaakte weer Brexit en dat Trump aan de macht kwam. Alhoewel de massa de westerse elite wantrouwt, denkt ze dat ze nog steeds gelijk heeft. Dat het Westen aan macht verliest toont Mahbubani aan met vooral economische gegevens: in 2050 zal het koopkrachtpariteit van de G7 zijn geslonken van 31,5 procent in 2015 naar 20 procent en dat van E7 zou zijn toegenomen van 36,3 procent naar 50 procent (bron PricewaterhouseCoopers). Maar deze gegevens bieden ook inzicht in "het uitbannen van menselijke ellende en een toename van het menselijk geluk." De wereldwijde opmars van functioneel bestuur, vinden alleen niet plaats in Noord-Afrika en het Midden-Oosten, regio's waar het Westen zich mee heeft bemoeid, aldus Mahbubani. "Dankzij functioneel bestuur, redeneervermogen en

intelligente, welgestelde inwoners zullen oorlogen blijven afnemen, komt geweld minder vaak voor en zullen economieën gestaag blijven groeien.” Een historisch keerpunt waarbij de informatierevolutie een grote positieve rol speelt.

Dankzij westerse hoogmoed en strategische missers ten opzichte van de islam, Rusland en niet-gewenste bemoeienissen met de wereld is het Westen verzwakt. Het Westen heeft het islamitische geloof zwaar onderschat: “de islam is misschien wel de meest dynamische, sterkste religie op aarde.” In 2015 was 24,1 procent van de wereldbevolking islamitisch; voorspeld wordt dat in 2060 31,1 procent moslim is. Zij worden ook steeds religieuzer, aldus Mahbubani. “Het Westen zou eens goed moeten nadenken over wat het de islamitische wereld in de afgelopen twee eeuwen heeft aangedaan.” Ook was de vernedering van Rusland een grote strategische misser, waarbij hij de gebeurtenissen rond de Krim als voorbeeld neemt. De derde grote misser is de roekeloze inmenging van het Westen in de binnenlandse aangelegenheden van andere landen: door democratie te exporteren is het lot van veel mensen juist verergert.

De aanslagen van 11 september moeten, aldus Mahbubani, worden gezien als een “onontkoombare vergelding door de eeuwenlang door het Westen vertrapte islamitische wereld.”

De nieuwe strategie van het Westen zou minimalistisch moeten zijn, multilateraal en machiavellistisch, en niet langer agressief en interventionistisch. Het Westen moet zijn bemoeienissen met de islamitische wereld en met China en Afrika ernstig beperken, maar de praktijk van vrij ondernemerschap en maatschappelijke harmonie is nog steeds een waardevol voorbeeld.

Om samen te werken, nieuwe wereldwijde consensus te bereiken, zijn effectieve, mondiale instituties nodig, zoals de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties waar alle 193 soevereine landen vrijuit kunnen spreken. Zo kan het Westen horen en begrijpen hoe 66 procent van de wereldbevolking denkt. Het Handvest van de Verenigde Naties en de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, dienen dan als basis voor de waarden van die nieuwe consensus. Het afnemende westerse aandeel in de wereldbevolking en wereldmacht, maakt het belang van een sterkere, internationale rechtsorde van belang. Een machiavellistische visie die leidt tot Westerse koersverandering is gebaseerd op een aanpak die de mondiale langetermijnbelangen van het Westen dient.

Europa en Amerika staan hierbij niet voor dezelfde uitdaging, hun belangen lopen uiteen.

Voor Amerika zijn China en Rusland de uitdaging, voor Europa is het de islamitische wereld die voor zijn voordeur staat. Europa zou vrede moeten sluiten met Poetin en Oost-Aziatische economische succesverhalen (Maleisië) moeten aanmoedigen in Noord-Afrika door met China samen te werken. Europese strategische acties moeten worden vergroot, o.a. door verhoging van de NAVO bijdrage. Amerika zou vrede moeten sluiten met de islamitische wereld en China moeten zien als economische concurrent en niet als militaire concurrent.

Amerika zou zijn strategische belangen op Korea moeten laten sporen met China, aldus Mahbubani. En nu is Amerika onder Trump gericht op militaire concurrentie, terwijl Amerika de basis zou moeten leggen voor meer rust in de wereld.

Dat het Westen zich niet strategisch weet aan te passen, is de oorzaak van veel incidenten in de wereld. Zij moet radicaal van koers veranderen. Westerlingen hebben het mis als ze denken dat democratie een noodzakelijke voorwaarde is voor economisch succes; anders zou China immers niet zo succesvol zijn. De tekortkomingen van de democratie verlammen westerse samenlevingen, aldus Mahbubani. Als Europa niet verandert, dan betekent dat collectieve zelfmoord. Door naar het Oosten te kijken en niet naar het Westen veranderen islamitische landen en moderniseren. Het Westen zou moeten stoppen islamitische landen

te bombarderen. Het goede voorbeeld van de Europese cultuur van vrede zal ook tot het Midden-Oosten doordringen, "het belangrijkste pluspunt van een vernuftige terugtrekking van de westerse macht uit de regio."

Het Westen moet vredelievend zijn, niet pessimistisch en vertwijfelend. Het zal China en de islamitische wereld als sterke potentiële partners moeten zien, en niet als bedreiging. Als de middenklasse in de wereld van 1,8 miljard in 2009 zal zijn omhoog geschoten naar 4,9 miljard, biedt dat nieuwe kansen voor competitieve westerse economieën.

Is zijn laatste hoofdstuk beantwoordt Mahbubani de vraag of het Westen de weg kwijt is. Het Westen begrijpt niet dat het tijdperk van westerse overheersing ten einde loopt. Ze zouden zich moeten richten op grote, mondiale uitdagingen, in plaats van op binnenlandse strubbelingen. Dat China de wereld gaat leiden en de

grootste economie zal worden staat nog niet vast, evenmin als een nieuwe periode van Aziatische hegemonie. Het Westen moet zijn nieuwe positie erkennen en dan kan het een grote rol spelen in de toekomst van de wereld. Dit boek is dan ook als geschenk bedoelt aan het Westen, als herinnering wat het allemaal heeft gedaan als de meest succesvolle beschaving uit de geschiedenis.

Is het Westen de weg kwijt? Een provocatie is vooral geschreven vanuit een westerse, neoliberale wereldvisie. Als de islamitische wereld steeds machtiger en religieuzer gaat worden, zoals Mahbubani voorspelt, wat betekent dat dan voor de nieuwe wereldorde en de democratie? Hoe gaat de wereldeconomie er dan uit zien? In de islamitische principes is bijvoorbeeld het maken van woekerwinsten verboden. Het islamitische economische systeem (IES) is geworteld in de ethische-sociale leer van de Koran en de Soenna. Het systeem geldt zowel voor niet-moslams als moslams. Hoe wordt dit conflict tussen het Westen en de islamitische wereld dan opgelost? Dit soort vragen worden niet beantwoord in 'Is het Westen de weg kwijt'.

Kishore Mahbubani: 'You in the West have no idea how the rest of the world looks at you. They see an emperor without clothes. The world has changed tremendously, but you do not understand what that means. Globalisation Lecture 23: The Century of Asia: The inevitable global power shift, Felix Meritis, Amsterdam, 13-11-2008. Zie: <http://rozenbergquarterly.com/kishore-mahbubani-the-century-of-asia-the-inevitable-global-power-shift/>

[Kishore Mahbubani - Is het Westen de weg kwijt? Een provocatie - ISBN 9789046824191 - Nieuw Amsterdam - Amsterdam 2018](#)